

**Oświadczenie o stanie kontroli zarządczej
Prezesa Urzędu Transportu Kolejowego
za rok 2015**

Dział I

Jako osoba odpowiedzialna za zapewnienie funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej, tj. działań podejmowanych dla zapewnienia realizacji celów i zadań w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy, a w szczególności dla zapewnienia:

- zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi,
- skuteczności i efektywności działania,
- wiarygodności sprawozdań,
- ochrony zasobów,
- przestrzegania i promowania zasad etycznego postępowania,
- efektywności i skuteczności przepływu informacji,
- zarządzania ryzykiem,

oświadczam, w kierowanej przeze mnie jednostce sektora finansów publicznych Urzędzie Transportu Kolejowego (UTK):

Część A

w wystarczającym stopniu funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza.

Część B

w ograniczonym stopniu funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza. Zastrzeżenia dotyczące funkcjonowania kontroli zarządczej wraz z planowanymi działaniami, które zostaną podjęte w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej, zostały opisane w dziale II oświadczenia.

Część C

nie funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza.

Część D

Niniejsze oświadczenie opiera się na mojej ocenie i informacjach dostępnych w czasie sporządzania niniejszego oświadczenia pochodzących z:

- monitoringu realizacji celów i zadań,
- samooceny kontroli zarządczej przeprowadzonej z uwzględnieniem standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych,
- procesu zarządzania ryzykiem,
- audytu wewnętrznego,
- kontroli wewnętrznych,
- kontroli zewnętrznych,
- innych źródeł informacji.

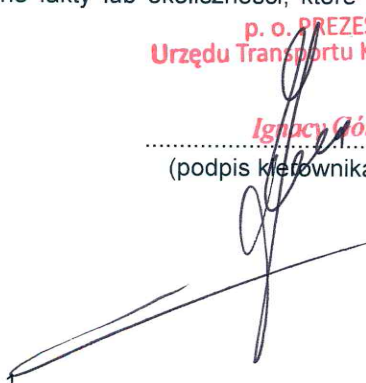
Jednocześnie oświadczam, że nie są mi znane inne fakty lub okoliczności, które mogłyby wpłynąć na treść niniejszego oświadczenia.

Warszawa, 17.03.2016
(miejscowość, data)

p. o. PREZES
Urzędu Transportu Kolejowego

Ignacy Góra

(podpis kierownika jednostki)

Dział II

1. Zastrzeżenia dotyczące funkcjonowania kontroli zarządczej w roku ubiegłym.

Nie stwierdza się zastrzeżeń dotyczących funkcjonowania kontroli zarządczej w Urzędzie Transportu Kolejowego w 2015 r. Funkcjonowanie kontroli zarządczej w Urzędzie Transportu Kolejowego, na podstawie wyników kontroli zewnętrznych, wyników zarządzania ryzykiem, a także oceny audytu wewnętrznego i samooceny kontroli zarządczej, ocenione zostało w 2015 r. na poziomie wystarczającym.

2. Planowane działania, które zostaną podjęte w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej.

W związku z brakiem zastrzeżeń dotyczących funkcjonowania kontroli zarządczej w Urzędzie Transportu Kolejowego w roku ubiegłym - w 2016 r. planowane jest dalsze doskonalenie technik zarządczych, służących utrzymaniu funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej oraz działania służące opracowaniu Strategii UTK na lata 2016-2020.

Dział III

Działania, które zostały podjęte w ubiegłym roku w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej.

1. Działania, które zostały zaplanowane na rok, którego dotyczy oświadczenie:

W dziale II oświadczenia za 2014 r., w związku z brakiem zastrzeżeń dotyczących funkcjonowania kontroli zarządczej w Urzędzie Transportu Kolejowego, nie zostały wskazane działania konieczne do realizacji w 2015 r. Działania w ramach kontroli zarządczej zostały skoncentrowane na doskonaleniu technik zarządczych zapewniających funkcjonowanie adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej.

2. Pozostałe działania:

Na podstawie informacji pochodzących z procesu zarządzania ryzykiem, informacji pochodzących z samooceny kontroli zarządczej oraz oceny audytu wewnętrznego nt. funkcjonowania kontroli zarządczej w Urzędzie Transportu Kolejowego, ustalono, iż:

1. W ramach prowadzonej działalności, zrealizowano zadania określone w Planie pracy na 2015 r., w odniesieniu do priorytetów ustalonych dla poszczególnych obszarów działalności Prezesa Urzędu Transportu Kolejowego. Zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy o transporcie kolejowym Prezes UTK jest właściwy w sprawach:
 - 1) regulacji transportu kolejowego,
 - 2) licencjonowania transportu kolejowego,
 - 3) nadzoru technicznego nad eksploatacją i utrzymaniem linii kolejowych oraz pojazdów kolejowych,
 - 4) bezpieczeństwa ruchu kolejowego,
 - 5) nadzoru nad przestrzeganiem praw pasażerów w transporcie kolejowym,
 - 6) licencji i świadectw maszynistów.

Jednocześnie ustalono najistotniejsze obszary, w których należy zintensyfikować działania w roku 2016: podniesienie poziomu dostosowania do wymogów podmiotów rynku kolejowego, wzmocnienie pozycji pasażera, w tym osób o ograniczonej możliwości poruszania się w transporcie kolejowym oraz zwiększenie roli Urzędu w zakresie nadzoru nad bezpieczeństwem rynku kolejowego.

2. W ramach zadań wykonywanych w obszarze kontroli zarządczej przez Zespół ds. Kontroli Zarządczej, powołany Zarządzeniem nr 10/2014 Prezesa Urzędu Transportu Kolejowego z 15 września 2014 r., zostały wykonane wszystkie zaplanowane działania, w szczególności:
 - 1) dokonanie analizy i oceny istotności ryzyk oraz wskazanych przez właścicieli ryzyk, mechanizmów kontroli;
 - 2) opracowanie rekomendacji dot. działań w obszarach, dla których określono ryzyko na poziomie nieakceptowalnym;
 - 3) dokonanie przeglądu procedury kontroli zarządczej.
3. Zgodnie z przyjętymi założeniami na 2015 r. Zespół ds. Kontroli Zarządczej podjął działania mające na celu wdrożenia narzędzia informatycznego, wspierającego uczestników procesu zarządzania ryzykiem i kontroli zarządczej. Wdrożenie projektu nastąpiło w czterech etapach:
 - 1) Aktualizacja systemu kontroli zarządczej, m.in.: aktualizacja Instrukcji kontroli zarządczej, modyfikacje w zakresie metodyki i podejścia do zarządzania ryzykiem, ustalenie struktury bazy danych oprogramowania.
 - 2) Konfiguracja oprogramowania: implementacja metodyki zarządzania ryzykiem do oprogramowania.
 - 3) Testowa ocena ryzyka: identyfikacja celów i ryzyk (warsztaty moderowane z właścicielami ryzyka), analiza ryzyka (przyczyny, skutki, mechanizmy kontroli), podsumowanie wdrożenia wraz z rekomendacjami.
 - 4) Warsztaty i szkolenia oraz podsumowanie wdrożenia wraz z rekomendacjami.

W trakcie przeprowadzonych konsultacji oraz w oparciu o najlepsze praktyki, dotychczasowe doświadczenia i międzynarodowe standardy ustalone zostały najbardziej optymalne modyfikacje w zakresie oceny ryzyka. W ramach tego zadania dokonano, m.in.:

- 1) Aktualizacji rejestru ryzyk w odniesieniu do misji i wizji Urzędu, celów wyznaczonych dla komórek organizacyjnych oraz zaplanowanych zadań.

W III kw. 2015 r. odbyły się warsztaty i szkolenia z zakresu analizy ryzyka dla wszystkich właścicieli ryzyk (kierowników komórek organizacyjnych), opiekunów ryzyka i członków Zespołu ds. Kontroli Zarządczej. Efektem tych działań było, m.in.: zdefiniowanie przez właścicieli ryzyk najistotniejszych celów komórek organizacyjnych, wskazanie zagrożeń, które mają wpływ na ich realizację. Obecnie struktura oceny ryzyka określana jest wg schematu: komórka organizacyjna – cel – ryzyko.
 - 2) Opracowania nowej Instrukcji kontroli zarządczej, uwzględniającej role, zakresy odpowiedzialności i kompetencje poszczególnych uczestników i elementów procesu.
 - 3) Uruchomienia testowej wersji aplikacji do oceny ryzyka. W trakcie tego etapu projektu właściciele ryzyk dokonali analizy i oceny ryzyka (opis przyczyn, skutków, mechanizmów kontroli, ocena atrybutów).
4. W 2015 r. przeprowadzona została ankieta ewaluacyjna dotycząca oceny pracy Urzędu przez Klientów, dla których Urząd realizuje zadania publiczne. Wyniki ankiety posłużyły do zaplanowania działań na 2016 r. celem doskonalenia kontaktu z Klientem zewnętrznym UTK oraz wskazały konieczność wprowadzenia zmian w w/w relacjach. W związku z tym podjęto działania zmierzające do ujednoczenia standardów obsługi podmiotów zewnętrznych i wdrożono pilotażowy projekt „Opiekun Kluczowego Klienta”. W założeniu projekt ten będzie rozwijany i kontynuowany w latach kolejnych. Dodatkowo, w celu podniesienia kompetencji pracowników przeprowadzone zostały szkolenia: „Posługiwanie się poprawną polszczyzną w mowie i piśmie podczas komunikacji urzędowej” oraz „Certyfikowany Office Manager” – przeznaczone dla pracowników sekretariatów i kancelarii głównej. Kontynuowana jest także nauka języka angielskiego dla pracowników.
 5. W ramach wewnętrznej działalności komórek organizacyjnych dokonano szeregu usprawnień i wzmocniono nadzór nad wykonywanymi zadaniami, m.in.:

- 1) Podjęto działania służące ustandaryzowaniu wewnętrznych procesów związanych z realizacją w obszarze realizacji spraw, w tym także prowadzenia uzgodnień formalno-prawnych i prac legislacyjnych.
 - 2) Wzmocniono system komunikacji wewnętrznej poprzez regularną organizację spotkań wewnętrznych we wszystkich komórkach organizacyjnych oraz uruchomiono intranet. W 2016 r. planowana jest kontynuacja prac służących rozbudowie intranetu o nowe moduły - zgodnie z propozycjami pracowników tak, aby narzędzie to spełniało zgłoszone oczekiwania i było aktywnie wykorzystywane. Obecnie portal wewnętrzny obejmuje następujące działy i podziały, m.in.:
 - a. aktualności (m.in.: wydarzenia, poradniki, spotkania, itp.),
 - b. sprawy pracownicze (m.in.: druki kadrowe, informacje dot. ZFŚS, itp.);
 - c. prawo (orzeczenia sądowe, stanowiska prawne, informacje dot. prac legislacyjnych, dostęp do serwisów informacji prawnej, itp.),
 - d. antykorupcja (szereg publikacji i poradników związanych z realizacją Rządowego Programu Przeciwdziałania Korupcji na lata 2014-2019, i in.),
 - e. rzecznik osób niepełnosprawnych.
 - 3) Wprowadzono nowe formy szkoleń wewnętrznych, służących podniesieniu kompetencji pracowników, np. prezentacje tematyczne, filmy instruktażowe, szkolenia kaskadowe, itp. Szkolenia wewnętrzne dedykowane są także osobom niesłyszącym i ta forma będzie kontynuowana w 2016 r., np. szkolenia z zakresu kodeksu postępowania administracyjnego lub obsługi platformy e-puap.
 - 4) Rozpoczęte zostały także prace związane z rozszerzeniem usług realizowanych przez platformę e-puap, np. w zakresie procesu rejestracji pojazdów. Obecnie trwają prace testujące działanie wniosków. W 2016 r. planowane jest także rozszerzenie katalogu usług z wykorzystaniem platformy e-puap.
6. Realizowane były także zadania w ramach Rządowego Programu Przeciwdziałania Korupcji na lata 2014-2019, tj.: sporządzono procedurę w sprawie Polityki antykorupcyjnej w Urzędzie Transportu Kolejowego oraz koordynowano prace dotyczące przeciwdziałania korupcji realizowane w ramach w/w programu, m.in. poprzez udział w konferencjach i szkoleniach poświęconych tematyce przeciwdziałania korupcji i konfliktowi interesów. Równocześnie wszelkie publikacje i poradniki związane z tym zakresem zostały udostępnione pracownikom w intranecie.
 7. Mając na celu dbałość o transparentność działalności i gwarantowanie standardów kodeksu etyki służby cywilnej kontynuowany jest projekt „Linia Etyki”, który zapewnia możliwość przekazywania przez pracowników, w sposób gwarantujący pełną anonimowość i poufność, informacji o naruszeniach wewnętrznych procedur i regulacji obowiązujących w Urzędzie lub innych przepisów prawa.
 8. W celu zapewnienia skutecznego stosowania zasad równego traktowania i niedyskryminacji, jak i uwrażliwienia pracowników na problemy drugiego człowieka, w sierpniu 2015 r. został powołany w Urzędzie Rzecznik Osób Niepełnosprawnych, którego głównymi zadaniami są, m.in.: ochrona interesów pracowników z niepełnosprawnościami, pomoc w integracji pracowników z niepełnosprawnościami z pozostałymi pracownikami, nawiązanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych i o ograniczonej możliwości poruszania się, wypracowanie zasad współpracy z komórkami organizacyjnymi Urzędu Transportu Kolejowego zatrudniającymi w swoich strukturach osoby z niepełnosprawnościami.
 9. Realizując zadania w w/w obszarze, 3 grudnia 2015 r., w Światowy Dzień Osób Niepełnosprawnych, Urząd Transportu Kolejowego dołączył do sygnatariuszy Karty Różnorodności. Karta jest pisemną deklaracją pracodawcy, który zobowiązuje się do aktywnego przeciwdziałania dyskryminacji w miejscu pracy i decyduje się działać na rzecz tworzenia i promocji różnorodności oraz wyraża gotowość do zaangażowania wszystkich osób zatrudnionych oraz partnerów biznesowych i społecznych w te działania. Urząd jest jednym z niewielu centralnych organów administracji rządowej, w których już w 2013 r. wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych przekroczył 6 proc. Działania na rzecz osób z niepełnosprawnością zostały potwierdzone

i uhonorowane przez liczne instytucje i organizacje zajmujące się prawami osób niepełnosprawnych.

10. Zintensyfikowano działania informacyjno-promocyjne w obszarze edukacji pasażerów (akcje „Dzień Pasażera”, „Kolejowe ABC”). Prowadzono systematycznie kampanie na rzecz zwiększania świadomości pasażerów o przysługujących im prawach oraz możliwości i sposobach dochodzenia roszczeń, np.:
 - 1) przeprowadzono kolejną edycję kampanii „Do zobaczenia w podróży” – filmy animowane dotyczące podstawowych praw pasażerów w transporcie kolejowym mające na celu skuteczniejsze dotarcie do większej liczby odbiorców, także tych najmłodszych;
 - 2) w ramach działań promujących działania Urzędu zrealizowano film i wydano publikację promującą kampanię „Kolejowe ABC” celem skuteczniejszego dotarcia do potencjalnych partnerów akcji;
 - 3) na stronie www.pasazer.info.pl stworzono dodatkowe zakładki „Masz prawo do...”, w celu publikacji najważniejszych informacji dotyczących podstawowych praw pasażerów w transporcie kolejowym;
 - 4) w departamencie odpowiedzialnym za nadzór nad ochroną praw pasażerów wdrożono System Zarządzania Jakością (SZJ) ISO 9001:2009, który jest narzędziem służącym podnoszeniu standardów i jakości procedowania spraw. Proces wdrażania został zakończony w lipcu 2015 r. i po przejściu audytu certyfikującego został potwierdzony certyfikatem ISO z 4 sierpnia 2015 r. Działania w tym zakresie będą kontynuowane z zamiarem objęcia przez System Zarządzania Jakością, procesów realizowanych przez pozostałe komórki organizacyjne (np. w zakresie bezpieczeństwa, nadzoru, i in.).
11. Począwszy od 2015 r. w ramach działań realizowanych w obszarze nadzoru wdrożony został projekt skierowany do osób zainteresowanych podjęciem pracy w Urzędzie Transportu Kolejowego – „Zostań pracownikiem UTK”. Podczas tzw. dni otwartych kandydaci mają możliwość zapoznania się ze strukturą Urzędu, zasadami jego funkcjonowania, pozyskania informacji na temat sposobu wykorzystania dotychczasowej wiedzy i doświadczenia, a także porozmawiania z pracownikami Urzędu Transportu Kolejowego. Należy podkreślić, że inicjatywa ta, w tym także nawiązywanie współpracy z uczelniami wyższymi w zakresie pozyskiwania absolwentów, praktyk studenckich, organizacji konkursów na tematyczne prace dyplomowe ma w efekcie przyczynić się do zminimalizowania negatywnych skutków związanych z dużą rotacją pracowników. Pozytywna ocena tych działań ze strony środowisk akademickich i naukowych pozwala na kontynuację działań w tym zakresie.
12. Ponadto w celu podniesienia skuteczności i efektywności przepływu informacji oraz budowania pozytywnych relacji pomiędzy rynkiem a Urzędem w 2015 r. rozpoczęto cykl bezpłatnych Warsztatów Systemów Zarządzania Bezpieczeństwem dedykowanych dla przedstawicieli podmiotów rynku odpowiedzialnych za bezpieczeństwo systemu kolejowego. Jednocześnie rozpoczęto akcje pod nazwą „Razem tworzymy bezpieczną kolej” oraz „Piątki z UTK – bezpieczeństwo na piątkę”. Podczas tych spotkań pracownicy Urzędu dzielą się doświadczeniami zdobytymi w czasie wykonywania działań nadzorczych oraz odpowiadają na pytania i wyjaśniają wątpliwości przedsiębiorców związane z działalnością kolejową.
13. Urząd Transportu Kolejowego został w 2015 r. wyróżniony znakiem jakości „Przyjazny Urząd”. Znak ten wyróżnia instytucje stawiające na pierwszym miejscu jakość w relacjach z interesantami. Otrzymują go jednostki, które stosują wysokie standardy jakościowe w swojej działalności związanej ze świadczeniem usług publicznych, cechują się profesjonalizmem i rzetelnością, wprowadzają nowoczesne i efektywne rozwiązania, inwestują w zasoby kadrowe w formach wpływających w sposób istotny na jakość pracy urzędników oraz są otwarte na potrzeby klientów.

